

9. klasse – Dansk

Underviser: Pernille Kvarnstrøm Jørgensen

Skoleåret 2025/26

Udgangspunktet for undervisningen er *De forenklede fælles mål 2014* for faget dansk.

Arbejdsformer:

For at undervisningen bliver så interessant og vedkommende som muligt, lægges der stor vægt på elevernes aktive medvirken i undervisningen - at de i stadig større grad selv føler sig ansvarlige for læringen.

Omkring den skriftlige del vil der blive arbejdet med forskellige genrer både i større skriftlige opgaver og i mindre skriveøvelser.

Omkring sprogrigtighed arbejdes der fortløbende med kendskab til ordklasser, grammatiske regler, sproglig variation, tegnsætning og retstavning.

I tekstarbejdet lægges der vægt på større og større kendskab til forskellige genrer / tekstformer samt deres funktion som kommunikation.

Ydermere vil der løbende blive arbejdet med det at kunne sammenfatte og perspektivere tekster til andre tekster.

Samtalen i forhold til analyse og fortolkning vil være en væsentlig arbejdsform omkring tekstarbejdet, både i form af klasediskussioner, gruppearbejde, par-arbejde og fremlæggelser.

Læsetræning vil primært handle om oplæsning i forbindelse med tekstfortolkning samt øvelse gennem læseprøver og i læsning af større værker/romaner.

Arbejdet i dansk vil variere mellem klasseundervisning, individuelt arbejde og gruppearbejde.

Materialevalg:

Der arbejdes med udpluk af bogsystemet ”Fandango” samt med andet supplerende materiale fra andre bogsystemer, samlinger, litterære værker, opslagsbøger, onlineportaler mm.

Der arbejdes med forskellige teksttyper, genrer og litterære perioder, der på forskellig vis belyser det enkelte emne.

Inden for det enkelte emne arbejdes der altid med det skriftlige udtryk.

Der læses både ældre og nyere tekster, i emner, centreret om en litterær periode eller en selvstændig genre.

Herudover vil der naturligvis være en del decideret træning af retstavning og grammatik, hvor de både skriftligt materiale anvendes, således at der trænes både digitalt og i papirform. Online portaler vil også bruges i rette sammenhænge, dansk gyldendals webprøver, clio dansk mv.

Omkring skriftlig fremstilling:

Gennem skoleåret arbejder vi med forskellige genretyper i elevernes afleveringer inden for skriftlig fremstilling. Der vil ca. være en større aflevering en gang hver 2. mdr.

I deløvelser arbejdes med sprogrigtighed, tegnsætning m.m. Meget af det litterære arbejde medvirker til at skærpe opmærksomheden over for sproglig variation.

Eleverne har i 9.klasse også projektuge, hvor de skal fordybe sig i et projekt ud fra et overordnet emne, der skal skrives en opgave samt fremlægges for klassen og klasselærerne.

Evaluering

Evaluering vil ske på flere måder: I afleveringer, ved fælles samtale i klassen, elevsamtaler / forældresamtaler / forældremøder, iagttagelse af, hvordan eleven fungerer i de forskellige arbejdssituationer.

Hovedemnerne arbejdes der med opgaver el. test, som sammen med en vurdering af elevens egenindsats danner grundlag for elevsamtaler med fokus på hvilke emner/begreber eleven – ud over det nye der kommer til – bør vise ekstra opmærksomhed.

Forældrenes og elevernes ansvarsområde

Undervisningen afhænger bl.a. af den enkelte elevs indstilling til undervisningen. For at eleverne får et godt udbytte af undervisningen er det en forudsætning at eleverne:

- har deres bøger og relevante materialer med
- har computer med de nødvendige programmer installeret

- møder velforberedte og får lavet lektier
- deltager aktivt i undervisningen
- at der er arbejdsro og god arbejdsmoral i timerne
- holder sig orienteret, og er velforberedte også efter sygdom (eller andet fravær uden for skoleferierne)

Herunder er udformet en skitse over de danskfaglige områder, der vil blive arbejdet med i løbet af året, samt de tilhørende faglige mål. Det kan sagtens være der bliver redigeret i rækkefølgen eller på emnerne, da danskfaget er et dynamisk fag, hvor der løbende kan dukke emner og faglige vinkler op, der har større relevans for at opfylde de fagfaglige mål ifølge deres eksamen.

Forløb	Læringsmål	Fælles forenklede mål særligt i fokus
Eventyrets Univers Kunsteventyr og Folkeeventyr	Når eleverne har arbejdet med dette forløb: <ul style="list-style-type: none"> • kan eleverne kende forskel samt have indblik i de to typer af eventyr (folke- og kunsteventyr) 	Eleven kan sammenfatte informationer fra flere tekster Eleven kan respondere på sproglig stil

	<ul style="list-style-type: none"> • kan eleverne finde eventyrtræk i forskellige typer eventyr • kan eleverne udvælge samt anvende relevant analysemodel i arbejdet med eventyr • kan eleverne anvende genretræk i egen skriftlig produktion • kan eleverne udpege og arbejde med ligheder samt forskelle i eventyr 	<p>Eleven kan foretage flertydige fortolkninger</p> <p>Eleven kan diskutere forskellige fortolkninger af en tekst</p>
<p>Lyriske tekster: Herunder digte og sangtekster.</p> <p>Vi har fokus på Tove Ditlevsen, Yahya Hassan</p>	<p>Når eleverne har arbejdet med dette forløb:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ved eleverne, hvad der kendetegner lyrik og digtgenren • har eleverne kendskab til Tove Ditlevsens alsidige forfatterskab • Har eleverne kendskab til Yahya Hassans lyrik og kendetegn 	<p>Eleven kan sammenfatte informationer fra flere tekster</p> <p>Eleven kan respondere på sproglig stil</p> <p>Eleven kan følge forløb og komposition i komplekse tekster</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • kan eleverne analysere lyrik ud fra de fagbegreber, der hører til genren • kender eleverne flere forskellige digte • kan eleverne analysere og fortolke digte med fokus på fortæller, synsvinkel, komposition, ordvalg, billedsprog og digtets lyd • kan eleverne fortolke digte og sangtekster gennem oplæsning og lytning. 	<p>Eleven kan undersøge teksters flertydighed</p> <p>Eleven kan foretage flertydige fortolkninger</p> <p>Eleven kan diskutere forskellige fortolkninger af en tekst</p> <p>Eleven kan sætte tekster i perspektiv til litterær og kulturel tradition og udvikling gennem litteraturhistorisk læsning og Dansk litteraturs kanon</p> <p>Eleven kan bruge kropssprog og stemme tilpasset kommunikationssituationen</p> <p>Eleven kan begå sig bevidst i sprogligt komplekse situationer</p>
--	---	--

		Eleven kan iagttage, hvordan vi danner forestillinger om verden med ord og sprog
Romanlæsning:	<p>Eleverne skal ved dette forløb arbejde med:</p> <ul style="list-style-type: none"> • at læse og forstå en længere sammenhængende tekst/roman • at kunne gengive en handling i små bidder samt som en helhed • at kunne læse mellem linjerne og tolke en sammenhængene roman • at kunne finde temaer, budskab samt målgruppe for romanen • at kunne forholde sig analytisk samt kritisk til romanens indhold • at kunne identificere sig med romanens indhold, personer mm. • at kunne anvende faglige begreber i forhold til romanens komposition, 	<p>Eleven kan respondere på sproglig stil</p> <p>Eleven kan respondere på sproglig stil</p> <p>Eleven kan følge forløb og komposition i komplekse tekster</p> <p>Eleven kan undersøge teksters flertydighed</p> <p>Eleven kan foretage flertydige fortolkninger</p> <p>Eleven kan diskutere forskellige fortolkninger af en tekst</p>

	<p>fortælle teknik, tid samt personkarakteristik</p>	
Folkeviser	<p>Når eleverne har arbejdet med dette forløb:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kan eleverne analysere folkeviser • Kan eleverne læse og gengive handling og genretræk i folkeviser • Kan eleverne forstå og gengive folkevisers opbygning og formål • Kan eleverne sammenligne folkeviser med andre genrer 	<p>Eleven kan respondere på sproglig stil</p> <p>Eleven kan respondere på sproglig stil</p> <p>Eleven kan følge forløb og komposition i komplekse tekster</p> <p>Eleven kan undersøge teksters flertydighed</p> <p>Eleven kan foretage flertydige fortolkninger</p> <p>Eleven kan diskutere forskellige fortolkninger af en tekst</p>
Historien i billedet		<p>Eleven kan planlægge og gennemføre faser i informationsøgning</p>

<p>Fokus på bl.a. pressefotos, fast reklame, billedanalyse mm.</p>		<p>Eleven kan forberede større multimodale produktioner</p> <p>Eleven kan diskutere forskellige fortolkninger af en tekst</p> <p>Eleven kan begå sig bevidst i sprogligt komplekse situationer</p>
<p>Sagprosa /Avisgenren: Nyhedsartikler, Reportage, debatindlæg mm.</p>	<p>Når eleverne har arbejdet med dette forløb:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan eleverne forstå samt anvende faglige begreber i forhold til avisens indhold og opbygning • kan eleverne kende forskel på de forskellige avistyper • kan eleverne redegøre for brugen af nyhedstrekanten samt de 5 nyhedskriterier 	<p>Eleven kan diskutere mulige udfald af situationer beskrevet i tekster</p> <p>Eleven kan sammenfatte informationer fra flere tekster</p> <p>Eleven kan respondere på sproglig stil</p> <p>Eleven kan korrigere teksters layout</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • kan eleverne definere de tre forskellige typer af kilder; erfarings-, parts- og ekspertkilde • kan eleverne spotte og anvende tekstingredienserne i nyhedsformidling; fakta, citater fra kilder og reportageindslag • kan eleverne fastslå fra hvilken vinkel en historie er skrevet, og hvordan kilder og tekstingredienser underbygger denne vinkel • kan eleverne vurdere, om en nyhed er forholdsvis objektiv eller subjektivt formidlet • kan eleverne skrive og layoute en artikel, så du får de væsentlige genretræk med. 	<p>Eleven kan sammenfatte informationer fra forskellige elementer i teksten</p> <p>Eleven kan lancere større multimodale produktioner</p> <p>Eleven kan vælge digitale teknologier i forhold til situationen</p>
--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • kan eleverne få øje på og analysere et pressefotos virkemidler • kan eleverne vurdere et pressefoto i forhold til den sammenhæng det indgår i • kan eleverne perspektivere et pressefotos motiv og situation til den omgivende verden. 	
<p>Projektuge</p>	<p>Når eleverne har arbejdet med dette forløb:</p> <ul style="list-style-type: none"> • har eleverne kendskab til og kan udforme deres egen problemformulering med undersøgende problemorienteret arbejdsspørgsmål • kan eleverne arbejde problemorienteret ud fra et fælles overordnet emne 	<p>Eleven kan organisere samarbejde om fremstilling</p> <p>Eleven kan forberede større multimodale produktioner</p> <p>Eleven kan bruge kropssprog og stemme tilpasset kommunikationssituationen</p> <p>Eleven kan vælge digitale teknologier i forhold til situationen</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • kan eleverne arbejde kreativt og innovativt ift. produkter og deres fremlæggelse • kan eleverne opstille og strukturere en projektopgave • kan eleverne afslutningsvis konkludere på deres projekt 	
<p>Noveller: Herunder ældre og nyere noveller</p> <p>Her har vi fokus på diverse forfattere, deres genretræk mm.</p> <p>Karen Blixen vil være i fokus.</p>	<p>Når eleverne har arbejdet med dette forløb</p> <ul style="list-style-type: none"> • har eleverne viden om novellen som genre • har eleverne faglig viden om analyse af ældre og nyere noveller • kan eleverne mundtlig og skriftligt formidle viden om analysebegreber 	<p>Eleven kan sammenfatte informationer fra flere tekster</p> <p>Eleven kan respondere på sproglig stil</p> <p>Eleven kan følge forløb og komposition i komplekse tekster</p> <p>Eleven kan undersøge teksters flertydighed</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • kan eleverne bruge analysebegreber, når de læser, analyserer og fortolker noveller • kan eleverne arbejde selvstændigt og sammen med andre om at læse, analysere og fortolke noveller 	<p>Eleven kan foretage flertydige fortolkninger</p> <p>Eleven kan diskutere forskellige fortolkninger af en tekst</p> <p>Eleven kan sætte tekster i perspektiv til litterær og kulturel tradition og udvikling gennem litteraturhistorisk læsning og Dansk litteraturs kanon</p>
<p>Romantikken: Kendskab til perioden. Kendskab til ældre litteratur</p>	<p>Når eleverne har arbejdet med dette forløb:</p> <ul style="list-style-type: none"> • har eleverne fået indblik i de væsentligste træk fra perioden • har eleverne læst og forstået tekster fra perioden 	<p>Eleven kan vurdere betydningen af ord og begreber i relation til tekstens oprindelse</p> <p>Eleven kan følge forløb og komposition i komplekse tekster</p> <p>Eleven kan foretage flertydige fortolkninger</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • har eleverne arbejdet med billedanalyse i forhold til kunstheder fra perioden • kan eleverne skelne mellem naturromantik, nationalromantik, biedermeier • ved eleverne, hvordan billedkunsten kan spille sammen med de litterære perioder 	<p>Eleven kan sætte tekster i perspektiv til litterær og kulturel tradition og udvikling gennem litteraturhistorisk læsning og Dansk litteraturs kanon</p>
<p>Romanlæsning:</p>	<p>Eleverne skal ved dette forløb arbejde med:</p> <ul style="list-style-type: none"> • at læse og forstå en længere sammenhængende tekst/roman • at kunne gengive en handling i små bidder samt som en helhed • at kunne læse mellem linjerne og tolke en sammenhængende roman • at kunne finde temaer, budskab samt målgruppe for romanen 	<p>Eleven kan respondere på sproglig stil</p> <p>Eleven kan følge forløb og komposition i komplekse tekster</p> <p>Eleven kan undersøge teksters flertydighed</p> <p>Eleven kan foretage flertydige fortolkninger</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • at kunne forholde sig analytisk samt kritisk til romanens indhold • at kunne identificere sig med romanens indhold, personer mm. • at kunne anvende faglige begreber i forhold til romanens komposition, fortælle teknik, tid samt personkarakteristik 	<p>Eleven kan diskutere forskellige fortolkninger af en tekst</p>
		<p>Eleven kan respondere på sproglig stil</p> <p>Eleven kan sammenfatte informationer fra flere tekster</p> <p>Eleven kan følge forløb og komposition i komplekse tekster</p> <p>Eleven har viden om fortællerpålidelse, positioner og betydningslag i teksten</p> <p>Eleven kan undersøge teksters flertydighed</p>

		<p>Eleven kan diskutere forskellige fortolkninger af en tekst</p>
<p>Det levende billede Fokus på analyse af kortfilm musikvideo, samt reklamer</p>	<p>Når eleverne har arbejdet med dette forløb:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan eleverne gøre rede for en vares brugsværdier, målgrupper, fremstillingsformer, fortælle teknikker og virkemidler i tv-reklamer og kortfilm • kan eleverne analysere budskabet i forskellige tv-reklamer og kortfilm • kan eleverne vurdere tv-reklamer og kortfilm ud fra relevante analysemodeller • kan eleverne fremlægge deres produkter • kan eleverne beskrive og reflektere over arbejdsprocessen i egen produktion og analyse 	

Med ønsket om et spændende, givende og udfordrende år 😊

Retten til ændringer forbeholdes

Pernille Kvarnstrøm Jørgensen